

10.10.2025

PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUE Työterveyshuollon kattotoimintasuunnitelma vuodelle 2026 (päivitetään vuosittain)

Sisällys

1. HYVINVOINTIALUEEN PERUSTIEDOT JA TOIMINNAN KUVAUS HYVINVOINTIALUEELLA	2
2. SOPIMUSSISÄLTÖ	2
3. TYÖTERVEYSYHTEISTYÖN TAVOITTEET TOIMINTASUUNNITELMAKAUDELLA	3
Tavoite 1: Työkyvyn edistäminen.....	3
Tavoite 2. Tehtäväalue / palvelulinjakohtaisten tarpeiden tunnistaminen ja tarpeisiin vastaaminen	4
Tavoite 3. Resurssien kohdentaminen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon ja kokonaiskustannusten hallinta	4
4. TYÖTERVEYSYHTEISTYÖN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI SUUNNITELLUT KEINOT	5
4.1. LAKISÄÄTEINEN, ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖTERVEYSHUOLTO (Kela I)	5
4.2 Työterveysyhteistyöpalaverit.....	7
4.3 Työpaikkaselvitykset toiminnan perustana	8
4.4 Tehtäväalue/palvelulinjakohtaiset toimintasuunnitelmat	10
4.5 Terveystarkastukset	10
4.6 Työkyvyn tuen toimintamalli	11
4.7 Ryhmätasoiset työkyvyn tuen toimet	13
4.8 Työterveysneuvottelu	13
4.9 Kuntoutustoiminta	14
4.10 Muutoksen tuen tukitoimet.....	14
5. SAIRAANHOITO (Kela 2).....	14
6. EI KELA-KORVATTAVA TOIMINTA (Kela 0).....	16
7. TYÖTERVEYSYHTEISTYÖN SEURANTA, LAADUN JA VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI	17
7.1 Kustannusarvio.....	17
8. TYÖKYVYN HALLINNAN VASTUUT JA ROOLIT TYÖTERVEYSYHTEISTYÖSSÄ.....	17
9. TOIMINTA POIKKEUSTILANTEISSA.....	17

10.10.2025

1. HYVINVOINTIALUEEN PERUSTIEDOT JA TOIMINNAN KUVAUS HYVINVOINTIALUEELLA

Yrityksen tiedot	
Yrityksen nimi	Pirkanmaan hyvinvointialue
Osoite	Biokatu 12, 33540 Tampere
Puhelin	03 311 611
Sähköposti	etunimi.sukunimi@pirha.fi
Hyvinvointialuejohtaja	Marina Erhola
sähköposti	marina.erhola@pirha.fi
Yrityksen yhteyshenkilö	Taru Kotiniitty
sähköposti	taru.kotiniitty@pirha.fi

Työterveyshuollon toimintasuunnitelma perustuu voimassa olevaan työpaikkaselvitykseen	Kyllä ☒	Ei ☐
Viimeisin työpaikkaselvitys on tehty 30.9.2025.		

Pirkanmaan kuntien sosiaali- ja terveystoimen, pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin palvelut siirtyivät hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen. Pirkanmaalla on näillä julkisilla palveluilla sen jälkeen vain yksi järjestäjä, Pirkanmaan hyvinvointialue. Pirkanmaa on väestöpohjaltaan suurin hyvinvointialue. Asukkaita on noin 500 000 ja työntekijöitä alueella on noin 20 500. Pirkanmaan hyvinvointialue toimii seuraavien 23:n kunnan alueella: Akaa, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Juupajoki, Kangasala, Kihniö, Kuhmoinen, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Parkano, Pirkkala, Punkalaidun, Pälkäne, Ruovesi, Sastamala, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi.

Pirkanmaan hyvinvointialueella toimitaan organisaatorakenteessa neljällä tehtäväalueella. Tehtäväalueita ovat Sote-palvelut, Pelastuspalvelut, Tukipalvelut sekä Strateginen ohjaus ja järjestäminen. Sote-palvelut jakautuvat neljälle palvelulinjalle sairaalapalveluihin, avopalveluihin, lasten, nuorten ja perheiden palveluihin sekä ikäihmisten ja vammaisten palveluihin. Jo-kaisella tehtäväalueella on toimintaa Pirkanmaan eri alueilla.

1.1 Työterveyspalvelujen järjestäminen kuntiin

Lähivastaanottopalvelut järjestetään seuraaviin kuntiin: Tampere, Nokia, Orivesi, Sastamala, Valkeakoski ja Virrat. Tämän lisäksi työpaikkavastaanotot ovat tällä hetkellä Hämeenkyrön Kyröskoskella, ja Keskuspaloasemalla Tampereella. Työpaikkavastaanottoja voidaan avata lisää tai sulkea vuoden 2026 aikana Pirkanmaan hyvinvointialueen tarpeiden mukaan.

Pirten etäpalvelut, kuten chat –ja puhelinkontaktit, videovastaanotto ja Pirten digiklinikka kuuluvat sopimukseen.

2. SOPIMUSSISÄLTÖ

Työterveyshuoltopalvelujen tilaus perustuu palveluntuottaja Tullinkulman Työterveys Oy:n (Pirte) kanssa laadittuun palvelusopimukseen. Sopimus sisältää lakisääteiset työterveyspalvelut (Kela 1) ja työterveyspainotteiset, yleislääkäritasoiset sairaanhoidopalvelut (Kela 2) sekä muut tarvittavat lisäpalvelut (Kela 0), joiden sisältö määritellään myöhemmin tässä dokumentissa.

10.10.2025

3. TYÖTERVEYSYHTEISTYÖN TAVOITTEET TOIMINTASUUNNITELMAKAUDELLE**Tavoite 1: Työkyvyn edistäminen**

Vuoden 2026 työkyvyn edistämisen painopistealueet Pirkanmaan hyvinvointialueella ovat:

- Varhainen tuki on osa jokaisen työntekijän arkea
- Sairauspoissaolojen määrä laskee 3 % vuoteen 2025 verrattuna. Painopiste pitkissä sairauspoissaoloissa.
- Työkyvyn ylläpitäminen, osatyökykyisten tukeminen ja sujuva työhön paluu.
- Työkyvyttömyysriskissä olevien määrä ei kasva.

Osatavoite	Mittari(t)	Tiedon tuottaja	Foorumit, jossa mittaria seurataan
Varhainen tuki on osa jokaisen työntekijän arkea	Aktiivisen tuen keskusteluiden määrä Esihenkilöiden määrä, jotka ovat suorittaneet työkykyjohtamisen koulutuksen Terveystarkastusten määrä ja laatu: • ESV-tarkastusten määrä ja yhteenveto tarkastuksista	Pirha Pirha Pirte	Vuonna 2026: Ohjausryhmässä huhtikuu, elokuu, lokakuu Työsuojelutoimikunnassa kaksi kertaa vuodessa
Sairauspoissaolojen määrä laskee 3 % vuoteen 2025 verrattuna. Painopiste pitkissä sairauspoissaoloissa. Yli 60 sairauspoissaolopäivällä olleiden henkilöiden määrä vähennee 5% vakinaisen henkilöstön osalta vuoteen 2025 verrattuna	Sairauspoissaolojen kokonaisluvut Sairauspoissaolojen jakaantuminen diagnosoituihin ja pituuskokoukseen mukaan Terveysprosentti Yli 60 sairauspoissaolopäivällä olleiden määrä verrattuna edelliseen vuoteen Seurantaan SVA todistusten määrä, jossa korvaavaa työtä suositeltu	Pirha Pirte Pirte Pirha Pirte	Vuonna 2026: Ohjausryhmässä huhtikuu, elokuu, lokakuu Työsuojelutoimikunnassa kaksi kertaa vuodessa
Työkyvyn ylläpitäminen, osatyökykyisten tukeminen ja sujuva työhön paluu. Työkyvyttömyysriskissä olevien määrä ei kasva.	Työterveysneuvottelujen lukumäärä Työkykykäyntien määrät Työnantaja järjestää yhteistyössä työterveyshuollon kanssa Kiilakuntoutuskursseja kaksi keväällä ja kaksi syksyllä. Ammatillisen kuntoutuksen hyväksymis/hylkäysprosentti Työkyvyttömyysriskiennuste	Pirte Pirte Keva/Kevan avaintiedot Keva/Kevan avaintiedot	Vuonna 2026: Ohjausryhmässä huhtikuu, elokuu, lokakuu Kevan tietojen tarkastelu edelliseltä vuodelta kerran vuodessa ohjausryhmässä

10.10.2025

Tavoite 2. Tehtäväalue / palvelulinjakohtaisten tarpeiden tunnistaminen ja tarpeisiin vastaaminen

- Työpaikkaselvitykset toteutuvat suunnitellusti ja tarkoituksenmukaisesti huomioiden organisaation muutokset.

Osatavoite	Mittari(t)	Tiedon tuottaja	Foorumit, jossa mittaria seurataan
Työpaikkaselvitykset toteutuvat suunnitellusti ja tarkoituksenmukaisesti huomioiden organisaation muutokset.	Työpaikkaselvitysten toteutuminen ja laadunarviointi - Työpaikkaselvitysten määrä - TPS määrä suhteessa tavoitteeseen eli ennusteeseen - Laadunseuranta otoksella - Toteutettu sovitun mallin mukaisesti	Pirte	Vuonna 2026: Ohjausryhmässä marras-joulukuussa kuluneen vuoden osalta Työsuojelutoimikunnassa kerran vuodessa

Tavoite 3. Resurssien kohdentaminen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon ja kokonaiskustannusten hallinta

- Työterveyshuollon palveluiden ja resursoinnin painopiste on ennaltaehkäisevissä työterveyspalveluissa (Kelan korvausluokka I). Tavoitteena on ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus korvattavista kustannuksista vähintään 60 % ja työterveyspainotteisten, yleislääkäritasoisten sairaanhoitopalveluiden osuus on alle 40 %.
- Työterveyshuollon palveluiden kustannusvaikuttavuus

Osatavoite	Mittari(t)	Tiedon tuottaja	Foorumit, jossa mittaria seurataan
Työterveyshuollon palveluiden ja resursoinnin painopiste on ennaltaehkäisevissä työterveyspalveluissa (Kelan korvausluokka I). Tavoitteena on ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus korvattavista kustannuksista vähintään 60 % ja työterveyspainotteisten, yleislääkäritasoisten sairaanhoitopalveluiden osuus on alle 40 %.	Kela-korvausluokat ja vertailu edeltävään vuoteen	Pirte	Vuonna 2026: Kustannusvertailu kelaluokittain ohjausryhmässä huhtikuu, elokuu, lokakuu, joulukuu Työsuojelutoimikunnassa kaksi kertaa vuodessa. Ohjausryhmässä huhtikuu, elokuu, lokakuu
Työterveyshuollon palveluiden kustannusvaikuttavuus	Kokonaiskustannuksien arviointi suhteessa kustannusarvioon Kustannusten jakautuminen korvausluokittain/alue tai yksikkö Kustannusten jakautuminen tuotteittain suhteessa edellisiin vuosiin	Pirha Pirte Pirte	Työterveyshuollon Kokonaiskustannukset kuukausittain Pirkanmaan hyvinvointialueen tehtävä- ja palvelulinjatasolla. Ohjausryhmässä huhtikuu, elokuu, lokakuu, joulukuu

10.10.2025

4. TYÖTERVEYSYHTEISTYÖN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI SUUNNITELLUT KEINOT

4.1. LAKISÄÄTEINEN, ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖTERVEYSHUOLTO (Kela I)

Ennaltaehkäisevät (Kela I) työterveyspalvelut tuotetaan Pirten ja Pirten alihankintakumppaneiden toimesta ammattihenkilöiden; työterveyslääkärin, työterveyshoitajan ja työfysioterapeutin sekä muiden asiantuntijoiden etäpalveluina tai vastaanotoina tutkimuksineen jäljempänä tarkemmin kuvatuksi.

		Kustannusarvio
Työpaikkaselvitykset ja toimintasuunnitelma	Työpaikkaselvitys tehdään uusiin kohteisiin toimintaa aloitettaessa, toiminnassa tapahtuvien olennaisten muutosten vuoksi tai työterveyshuoltoon kertyneen tiedon perusteella tarvittaessa. Työpaikkaselvitykset päivitetään osatoimintasuunnitelmissa sovitun mukaisesti. Toimintasuunnitelma ja osatoimintasuunnitelmat tehdään työpaikkaselvityksiin perustuen yhdessä työnantajan kanssa. Toimintasuunnitelma ja osatoimintasuunnitelmat päivitetään vuosittain.	670 000 €
Terveystarkastukset ja työkyvyn seuranta	• Terveystarkastukset toimintasuunnitelman mukaisesti sisältäen tarvittavat tutkimukset • Tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus • Työkykyarvio, työkyvyn seuranta sisältäen tarpeelliset tutkimukset. Neuropsykologiset testit vain työnantajan pyytämässä työkykyarviossa. • Työterveysneuvottelut • Osatyökykyisen työntekijän kuntoutustarpeen arviointi ja kuntoutukseen ohjaus	4 580 000 €
	• Erikoislääkäreiden työterveyshuollon konsultaatioista tutkimuksineen työterveyslääkärin läheteellä kuuluvat: - psykiatri: psykoterapia-arviot 1-2 käyntiä/työntekijä/v. Muissa syissä 1 käynti/tt/v + 15-30 min puhelu: työkykyongelmat, diagnostiikka (pois lukien ADHD-tutkimukset), lääkehoito, työkykyarvio. - Fysiatri (ENMG, MRI) 1 käynti/tt/v. - Neurologi (esh tasoiset lab.tutkimukset, joilla tavoitellaan diagnoosia, ENMG) 1 käynti/tt/v vain työnantajan pyytämät työkykyarviot	500 000€
Laboratoriotutkimukset	Yleislääkäritasoiset laboratoriotutkimukset	520 000 €
Kuvantamistutkimukset	Natiivi-rtg, uä -tutkimukset ja magneettitutkimukset (vain Pirhalle nimetyn työterveyslääkärin harkinnalla). Mammografia ei kuulu sopimukseen.	460 000 €
Muut tutkimukset ja toimenpiteet	ENMG, spirometria, kliininen raskauskoe, EKG-pitkäaikaisrekisteröinti, suppea yöpolygrafia	320 000 €
Todistukset ja lausunnot	B-lausunto kuntoutukseen ja työkyvyn arviointiin liittyen (Kelan ja vakuutusyhtiöiden tarvitsemat) ja lääkehoidon erityiskorvattavuuteen liittyen sekä	300 000 €

10.10.2025

	muut työn edellyttämät todistukset (esim. ammattiautoilijan ajokorttitodistus)	
Työkyky-yksikön toiminta	Työkyky-yksikkö toimii konsultaatiopoliklinikkana työkykyasioissa. Konsultaatiopoliklinikan tavoitteena on työntekijän työkyvyn ja kuntoutustarpeen arviointi, mikäli oma moniammatillinen tiimi tarvitsee tähän apua. Konsultaatiopyynnöt Pirhalle nimetyn työterveyslääkärin aloitteesta haastavissa työkykytapauksissa 1 x/vuosi/työntekijä. Työkykyasian hoitovastuu säilyy työterveyslääkärillä ja työterveysneuvotteluun osallistuu Pirhalle nimetty työterveyslääkäri. Työterveyshuollosta työterveysneuvotteluun voi osallistua yksi laskuttava osallistuja. Työhyvinvointikoordinaattori kutsutaan työterveysneuvotteluun mukaan. Työterveyshuolto raportoi työkyky- ja kuntoutusyksikön kokonaiskonsultaatiomäärät ohjausryhmässä kvartaaleittain.	Kustannukset sisältyvät Terveystarkastukset ja työkyvyn seuranta-osiin
Työfysioterapeutin suoravastaanotto	Suoravastaanotto sisältää akuuteissa tilanteissa asiakkaan tuki- ja liikuntaelimestön kliinisen tutkimisen, ohjauksen, hoidon tarpeen arvion sekä suunnitelman työ- ja toimintakyvyn edistämiseksi. Sairauspoissaolon kirjoitusoikeus 7 päivää.	150 000 €
Työterveyspsykologin vastaanotto	Työterveyspsykologin neuvonta ja ohjaus yksilölle työkykyä uhkaavissa tilanteissa, työkyvyn arvioimiseksi tai työkyvyn palauttamisen tukemiseksi ammattihenkilön antamalla läheteellä (1–3 käyntiä/työntekijä/v). Tarvittaessa käytettävissä on lisäksi 1-2 käyntiä/työntekijä/v työkyvyn arvioinneissa.	910 000
Sosiaalialan/työelämän asian-tuntijan palvelut	Ei kuulu sopimukseen. Työnantaja toteuttaa nämä palvelut omana toimintana Työyhteisöpalveluiden yksiköstä.	
Muut työterveyshuollon asiantuntijat	Ravitsemusterapeutti ei kuulu sopimukseen. Neuvonta ja ohjaus yksilöille muiden asiantuntijoiden toimesta (työhygieniä, tekninen ala) työkykyä uhkaavissa tilanteissa, työkyvyn arvioimiseksi tai työkyvyn palauttamiseksi työterveyslääkärin antamalla läheteellä vain työpaikkaselvityksessä todetun tarpeen perusteella ja työnantajan kanssa erikseen sopien (1–3 käyntiä/asia/tilikausi)	10 000 €
Kriisiytyö (onnettomuuksien henkinen jälkihoito)	Työterveyshuollon tarjoama kriisitilanteiden yksilötuki tarvittaessa työnantajan tilauksesta (mm. debriefing-toiminta) kriisipäivystäjänä toimimiseen koulutettujen työterveyspsykologien ja työterveyshoitajien toimesta. Ryhmä-tuesta vastaa työnantajan työhyvinvointipalvelut.	80 000 €
Ryhmätoiminta	Työpaikkaselvityksen jatkotoimenpiteenä voidaan suositella ryhmätoimintaa, jonka järjestämisestä ja järjestäjästä työnantaja päättää konsultoiden työhyvinvointipalveluita. Työntekijä tuottaa tarpeelliseksi todetun ryhmätoiminnan ensisijaisesti itse ja toissijaisesti harkitsee ryhmätoiminnan hankkimista joltain muulta palveluntuottajalta. Työfysioterapeutin ergonomiao-ohjaus, joka liittyy perusselvityksen toimenpidesuosituksen, siirtotyön turvallisuuteen tai tiedossa olevaan hankalaan siirtokohteeseen voidaan toteuttaa työterveyshuollosta harkinnanvaraisesti Pirhan esihenkilön ja työsuojelupäällikön päätöksellä.	- 35 000 €
Ensiapukoulutus	Työpaikkaselvityksissä työterveyshuolto arvioi ensiapuvalmiuden tarpeen. Työnantaja toteuttaa ensiapukoulutukset omana toimintanaan.	

10.10.2025

	Tarkemmin ensiapuvalmiuden arviointi kirjattu liitteeseen 3. Ensiapuvalmiuden arviointi.	
Rokotukset	Työhön liittyvät rokotukset työnantajan rokotusohjeistuksen mukaan (Liite 1.). Pirte osallistuu influenssarokotusten rokottamiseen. Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvat julkiselle puolelle maksuttomat rokotteet (MPR, tetanus-d, hinkuyskä, polio, vesirokko) Koronarokotukset THL:n ohjeiden ja Pirtten käytäntöjen mukaisesti	150 000 €
Perusmaksut		350 000 €

4.2 Työterveysyhteistyöpalaverit

Työterveysyhteistyöpalaveriin valmisteltu aineisto toimitetaan kaikille osallistujille viimeistään kolme arkipäivää ennen tapaamista.

Palaveri	Tapaamiset	Työterveyshuollon osallistujat	Pirkanmaan hyvinvointialueen osallistujat
Toimintaohjelman (kattotoimintasuunnitelman) päivitys	1 x v, syksyllä	Ylilääkäri, avainasiakaspäällikkö	HR-palvelupäällikkö, HR-erityisasiantuntija
Osatoimintasuunnitelmapalaveri palvelulinjoittain/tehtäväalueittain	1 x v, syksyllä	Linjavastuullinen työterveyslääkäri, työfysioterapeutti, työterveyspsykologi ja vastaava työterveyshoitaja. Tarvittaessa avainasiakaspäällikkö ja/tai ylilääkäri.	Tehtäväaluejohtaja / palvelulinjohtaja ja muita johtajia, HR-erityisasiantuntija, työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettujen edustaja
Ohjausryhmä (helmi-, huhti-, kesä-, elo, loka-, marras- ja joulukuussa)	Vähintään 7 x v	Toimitusjohtaja, talouspäällikkö ja/tai talousasiantuntija, johtava ylilääkäri, ylilääkäri, avainasiakaspäällikkö	HR-johtaja, talouspalvelujohtaja, koordinoiva henkilöstöpäällikkö, HR-palvelupäällikkö, HR-palvelusihteeri (siht.)
Operatiivisen toiminnan ryhmä	2 x kk, 1,5 h/kerta	Ylilääkäri, avainasiakaspäällikkö, tarvittaessa esittelijä aihekohtaisesti kutsuttuna	HR-palvelupäällikkö, HR-erityisasiantuntija, tarvittaessa aihekohtainen asiantuntija
Työeläkelaitoksen (KEVA) tapaamiset	1 x v keväällä	Vastaavat työterveyshoitajat (2), ylilääkäri, avainasiakaspäällikkö	HR-palvelupäällikkö, HR-erityisasiantuntija, työhyvinvointikoordinaattorit
Yhteistyöpalaveri työhyvinvointikoordinaattoreiden kanssa	1-2 x v	Vastaavat työterveyshoitajat (2), ylilääkäri, avainasiakaspäällikkö	Työhyvinvointikoordinaattorit, HR-erityisasiantuntija
Työsuojelun ja työterveyshuollon yhteistyöpalaveri	1 –2 x v	Ylilääkäri, vastaavat työterveyshoitajat (2), avainasiakaspäällikkö	Työsuojelupäälliköt, työsuojeluvaltuutetut
Työsuojelutoimikunnan kokoukset	8-10 x v kutsuttaessa	Ylätason kokoukset: ylilääkäri ja avainasiakaspäällikkö Muihin toimikuntiin osallistuu nimetty työterveyslääkäri kutsuttaessa	Työsuojelutoimikunnan jäsenet

10.10.2025

Työterveyshoitajan ja työsuojeluvaltuutetun tapaamiset	1-2 x v	Aluetta hoitava työterveyshoitaja; tapaamisten sisältö, raportointi työnantajalle	Alueen työsuojeluvaltuutettu
--	---------	---	------------------------------

4.3 Työpaikkaselvitykset toiminnan perustana

Työterveyshuollon kattotoimintasuunnitelma ja tehtäväalue/palvelulinjakohtaiset osatoimintasuunnitelmat perustuvat työpaikkaselvityksiin. Osatoimintasuunnitelmiin kirjataan seuraavalle vuodelle sovitut työpaikkaselvitykset.

Työpaikkaselvitykset tehdään lain ja hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti fyysisenä käyntinä tai etänä. Ne kattavat työpaikan toiminnat, altisteet ja kuormitustekijät, terveystarkastusten tarpeen arvioinnin sekä ensiapuvalmiuden kartoituksen ja suositukset ensiapuvalmiuden ylläpitämiseksi (Liite 3.). Perustuen alueella aiemmin tehtyihin toimintasuunnitelmiin ja pääosaan työpaikkaselvityksistä, Pirkanmaan hyvinvointialueen keskeisimmät erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavat altisteet ovat yötyö, biologiset altisteet, väkivallan uhka, ionisoiva säteily, kemialliset altisteet (mm. sytostaatit) sekä pelastuslaitoksen altisteet. Keskeisimmät muut kuormitustekijät ovat märkätyö ja fyysinen kuormitus.

Esihenkilöiden osalta muut altisteet arvioidaan perustyöpaikkaselvityksessä, mutta heidän psykososiaalinen kuormituksensa arvioidaan erillisessä suunnatussa työpaikkaselvityksessä esihenkilöryhmittäin (työnantaja ilmoittaa ryhmäjaon). Vuoden 2025 aikana pilotoitiin esihenkilöiden psykososiaalisen kuormituksen suunnattuja selvityksiä. Pilotoinnin perusteella vuoden 2026 aikana esihenkilöiden psykososiaalisen kuormituksen terveydellisen merkityksen arviointi voidaan tehdä kaksivaiheisesti Pirha Webropol -kyselyn ja Pirha Granite -riskiarvion pohjalta keväällä 2025 pilotoidun prosessin mukaisesti. Työterveyshuollon ammattihenkilöt arvioivat em. dokumenttien ja työterveyshuollon tietojen pohjalta terveydellisen merkityksen ja kirjaavat suppean raportin suunnatun selvityksen raporttipohjaan työnantajalle. Mikäli Webropol ja Granite-tietojen pohjalta arvioidaan, että psykososiaalisen kuormituksen aiheuttama terveydellinen merkitys on vähintään kohtalainen, toteutetaan kohderyhmälle suunnattu psykososiaalisen kuormituksen arviointi työterveyspsykologin asiantuntija-arviona (raportti ja palautekeskustelu). Myös esihenkilöiden psykososiaalisen kuormituksen arvioinnissa tietosuojaan huomioiminen on oleellista – kohderyhmän henkilömäärän tulee olla yli viisi. Edellytyksenä on lisäksi, että kohderyhmän osalta perustyöpaikkaselvitys on tehty ja että Webropol -kyselyn vastausprosentti on vähintään 70%.

Työpaikkaselvityksen pohjalta voidaan tehdä myös muita suunnattuja selvityksiä, joita ovat esimerkiksi erityistyölasi-mittaukset, työfysioterapeutin tai työterveyspsykologin suunnatut selvitykset.

Ryhmäergonomiaohjaus

Ergonomiaopastusta tai muita työfysioterapian selvityksiä voidaan hankkia työyksiköihin tai yksittäisille työntekijöille harkinnanvaraisesti silloin, kun siihen on selkeä ja perusteltu tarve. Tarpeen tulee perustua työpaikalla tehtyyn työpaikkaselvitykseen, jonka yhteydessä tehdyssä riskinarvioinnissa on tunnistettu ergonomisia kuormitustekijöitä tai työolosuhteita, jotka voivat vaarantaa työntekijöiden terveyden tai työkyvyn.

Ergonomiaopastuksen tavoitteena on tukea työntekijöiden työkykyä, ehkäistä työperäisiä vaivoja ja parantaa työolosuhteita. Opastus voi sisältää esimerkiksi työasentojen, työvälineiden ja työskentelytapojen arviointia ja kehittämistä sekä työntekijöiden ohjausta ja neuvontaa.

Hankinta on harkinnanvarainen, ja sen toteuttamisesta päätetään yhteistyössä työsuojelupäällikön kanssa. Päätöksenteossa huomioidaan kokonaisarvio tilanteesta, työterveyshuollon suositukset sekä mahdolliset muut tukitoimet.

10.10.2025

Perustyöpaikkaselvityksen sisältö ja eteneminen pääpiirteissään

Työterveyshuolto lähettää esihenkilölle infokirjeen ja sovitaan työpaikkaselvityksen ajankohdat yhdessä esihenkilön ja työsuojeluvaltuutetun kanssa. Työpaikkaselvityksen ajankohdasta tiedotetaan myös työsuojelupäällikköä, joka osallistuu harkintansa mukaan.

Työpaikan riskien arviointi (sisältäen käytössä olevien kemikaalien luetteloinnin ja riskien arvioinnin) tulee olla tehtynä ja poikkeamailmoitukset läpikäytynä työnantajan toimesta ennen perusselvitystä, jotta perusselvityksen tekeminen on mahdollista. Pirtestä toteutetaan PirteSkooppi-esikysely työntekijöille ja esihenkilölle. PirteSkooppi-esikyselyn vastausprosentin tulee olla vähintään 60-80%. Pirhan esihenkilö toimittaa kohteen riskien arvioinnin, kemikaaliriskien arvion, tiedot viimeisen vuoden aikana sattuneista työ- ja työmatkatapaturmista, läheltäpiti -tilanteista ja tarvittaessa aiemmat työpaikkaselvitykset, mahdolliset AVIn raportit ja muut selvitykset työterveyshuoltoon viimeistään kolme viikkoa ennen sovittua työpaikkaselvityskäyntiä.

- Työterveyshuolto perehtyy esitietoihin ja sen jälkeen kokoontuu esitiimiin, jossa tiimi valitsee alkukeskusteluun osallistuvat työterveyshuollon edustajat työpaikalta saatuihin esitietoihin perustuen. Pirha valitsee työpaikkaselvityskäynnille osallistuvat työnantajaa edustavat henkilöt (esihenkilöt, työntekijöiden edustajat, työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelupäällikkö tarveharkinnan perusteella).
- Työpaikkaselvityskäynti alkaa alkukeskustelulla (live tai Teams), jossa täydennetään ja tarkennetaan olemassa olevaa esitietoa työstä ja sen altisteista. Alkukeskustelun jälkeen tehdään työpaikalla fyysinen katselmus, mikäli se on tarpeen työn ja sen altisteiden arvioimiseksi.
- Työterveyshuolto laatii työpaikkaselvitysraportin ja terveydellisen merkityksen arvioinnin kuukauden sisällä käynnistä, jonka jälkeen työnantajalla on kahden viikon ajan mahdollisuus kommentoida raporttia tarvittaessa.
- Työterveyshuolto toimittaa lopullisen työpaikkaselvitysraportin sähköpostilla esihenkilöille, työsuojeluvaltuutetulle ja työsuojelupäällikölle ennen palautetilaisuutta.
- Perustyöpaikkaselvityksen palautetilaisuus 1,5-2 kuukautta työpaikkaselvityskäynnin jälkeen
 - Palautetilaisuuteen osallistujat
 - työpaikalta palautetilaisuuteen osallistuvat esihenkilöt, työntekijät, työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelupäällikkö mahdollisuuden mukaan
 - työterveyshuollosta osallistuu työterveyshoitaja ja tarvittaessa työterveyslääkäri.
 - työpaikkaselvitysraportissa arvioidun tuki- ja liikuntaelinkuormituksen tai psykososiaalisen kuormituksen riskiluokan ollessa 4–5 osallistuvat työfysioterapeutti tai työterveyspsykologi myös tarvittaessa palautetilaisuuteen.
 - Työterveyshuolto lähettää kutsun palautetilaisuuteen esihenkilölle, työsuojeluvaltuutetulle ja työsuojelupäällikölle. Esihenkilö jakaa kutsun eteenpäin muille osallistujille.
 - Palautetilaisuus pidetään etäkokouksena, kesto enintään 0.5 tuntia.
 - Tilaisuudessa käydään läpi raportin pääkohdat ja suositukset.
- Esihenkilöt käyvät työpaikkaselvitysraportin läpi kokonaisuudessaan henkilöstön kanssa ja raportti asetetaan työpaikalla työntekijöiden nähtäville. Raportti käsitellään myös yhteistoiminnassa.

10.10.2025

- Työpaikkaselvityksen seuranta: työsuojelupäällikkö on yhteydessä työpaikan vastuuhenkilöön toimenpide-ehdotusten toteutumisen tilanteesta 3–6 kuukauden kuluttua työpaikkaselvityskäynnistä. Työsuojelupäällikkö viestii työterveyshoitajalle toteutumisen tilanteen.

Pienten työyksiköiden työpaikkaselvitysten yhdistäminen.

Pienten työyksiköiden yhteiset perustyöpaikkaselvitykset tehdään pääasiallisesti yllä olevan toimintamallin mukaisesti. Edellytyksenä työyksiköiden työpaikkaselvityksien yhdistämiselle on, että työyksiköt ovat saman tai samojen lähiesihenkilöiden vastuulla.

Huomioitavaa on, että kaikkien kohteiden työntekijät vastaavat sähköiseen esikyselyyn. Jokaisen toimipisteen työntekijöistä tulee myös olla mukana yksi edustaja työpaikkakäynnillä esimerkiksi Teams-etäyhteyden välityksellä.

4.4 Tehtäväalue/palvelulinjakohtaiset toimintasuunnitelmat

Toimien kohdistaminen todettuun tarpeeseen yhteisten kattotoimintasuunnitelmassa esitettyjen työterveysyhteistyön tavoitteiden ja painopisteiden sisällä. Lisäksi tehtäväalueiden /palvelulinjojen osatoimintasuunnitelmiin määritellään omien erityispiirteiden ja tarpeiden mukaiset lisätavoitteet sekä toimenpiteet yhteisten ja lisätavoitteiden saavuttamiseksi. Ennen osatoimintasuunnitelmapalaveria työterveyshuolto valmistelee palaveria esikyselyillä. Vastauksista koostetaan yhteenveto palvelulinjojen osatoimintasuunnitelmapalaveriinhin.

4.5 Terveystarkastukset

Terveystarkastusten perusteet ja tarkastusten sisällöt on määritelty tarkemmin liitteessä 2. Osatoimintasuunnitelmiin määritellään palvelulinjaa tai tehtäväaluetta koskevat altisteet ja tarkastukset. Terveystarkastuksissa hyödynnetään sähköistä terveyskyselyä tai tarkastus voidaan tehdä sähköisellä terveyskyselyllä.

Erityinen sairastumisen vaara tai työssä terveydentilaan kohdistuvia erityisvaatimuksia (1383/2001 10§, 12§, 13§, 18§, VnA 1485/2001).

Terveystarkastuksista tehdään lakisääteiset terveystarkastukset erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä ja tarvittaessa työstä aiheutuvien terveydentilaan kohdistuvien vaatimusten perusteella. Tarkastuksista annetaan lausunto suhteessa altisteeseen. Lausunnon antamisen edellytyksenä on, että Kantatiedot on voitu tarvittaessa tarkistaa.

Pelastuslaitoksen altisteiden vuoksi ja A-luokan säteilytyötä tekevien osalta terveystarkastukset tehdään erillisten säädösten mukaisesti. B-luokan säteilytyötä tekevien osalta lainsäädäntö on muuttunut ja terveystarkastuksia ei automaattisesti suositella B-luokan säteilytyötä tekeville. B-luokan säteilytyöntekijöiden osalta esihenkilö ja työsuojelu yhdessä säteilyturvavastavan kanssa laativat riskien arvioinnin ja arvioivat terveydentilaisen merkityksen. Tarvittaessa työterveyshuollon konsultaatio.

Toteuttajat: yötyön vuoksi tehtävissä alkutarkastuksissa toteuttajina toimii työterveyshoitaja ja vain tarvittaessa työterveyslääkäri. Väkivallan uhan vuoksi tehtävissä tarkastuksissa toteuttajina hoitaja ja tarvittaessa psykologi ja/tai lääkäri. Pakkaamattomien kuumentamattomien tarjoiltavien elintarvikkeiden käsittelyyn osallistuvien työntekijöiden terveydentilaselvitykseen liittyvät tarkastukset toteutetaan pääsääntöisesti etäkontaktilla, suorittajana on hoitaja. Muissa alkutarkastuksissa lähtökohtaisesti toteuttajina hoitaja ja lääkäri, ellei erikseen muuta sovita.

Virkaa varten tehtävät terveystarkastukset (304/2003)

Työhöntulotarkastukset virkaa varten tehdään, kun kyseessä on uusi virka tai esihenkilön arvion mukaan työtehtävien olennaisesti muuttuessa. Mikäli työsuhde ei ole vielä alkanut, tehdään tarkastukset Kela 0-luokassa. Lausunnon antamisen edellytyksenä on, että Kantatiedot on voitu tarvittaessa tarkistaa.

10.10.2025

Työhöntulotarkastukset, ikäkausitarkastukset tai muut ilman todettua tarvetta ja erillistä sopimusta tehtävät määrävälein toteutettavat tarkastukset (1383/2001 12 §, VnA 708/2013 7§)

Eivät kuulu sopimukseen.

Terveystarkastukset työkyvyn tueksi (1383/2001 12 §, VnA 708/2013 7§)

Työnantaja ohjaa työntekijän työkyvyn arvioon tarvittaessa, aktiivisen tuen mallin mukaisesti. Aloite voi tulla myös työterveyshuollosta tai työntekijältä itseltään. Työkykyarviopyyntölomakkeen lähettämisestä työterveyshuoltoon sovitaan esihenkilön ja työntekijän kesken.

Työterveyshuolto tukee työntekijän toiminta- ja työkykyä sekä työhön paluuta tehden työkyvyn arvioinnin ja kuntoutussuunnitelman. Kirjallisen työkykyarvion valmistuttua työterveyshuolto kutsuu työterveysneuvottelun koolle viimeistään 3 kuukauden kuluttua työkykyarviopyynnöstä. Mikäli arvion toteuttaminen kestää pidempään, työterveyshuollosta informoidaan ensisijaisesti työntekijän välityksellä esihenkilöä. Esihenkilö tiedustelee tarvittaessa työterveysneuvottelun ajankohtaa työntekijälle. Työterveysneuvottelussa käydään läpi työntekijälle tehty työkykyarvio ja suunnitellaan työkykyä tukevia toimia. Työkykyarviolausunto annetaan työntekijälle ja työntekijä antaa sen edelleen esihenkilölle. Työterveysneuvottelun sisältö mukailee tavanomaista toimintatapaa ja tästä tehdään työterveysneuvottelumuistio.

Ajokorttitarkastukset (2006/126/EY, 386/2011, 729/2018) tehdään, vain jos työtehtävään kuuluu R2-ajokorttiluokkaan kuuluvien ajoneuvojen kuljettamista (esim. Pelastuspalvelut). Muissa tapauksissa (esim. kotihoidon työntekijät, joiden työtehtäviin riittää R1-luokan ajokortti) ajokorttilausunnot eivät kuulu sopimukseen.

4.6 Työkyvyn tuen toimintamalli

Työkyvyn tuen toimintamalli on Pirkanmaan hyvinvointialueella työkykyjohtamisen väline. Toimintamalli jakautuu varhaiseen tukeen, tehostettuun tukeen sekä työhön paluun tukeen. Työterveyshuolto on keskeinen yhteistyökumppani työkyvyn tuen mallissa silloin, kun huoleen liittyy terveyshaasteita. Työkyvyn tuen toimintamalli kuvataan kokonaisuudessaan Pirkanmaan hyvinvointialueen intrassa ja esihenkilöille suunnatuissa materiaaleissa.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien osapuolien sitoutumista toimintamalliin ja mallin vakiinnuttamista läpi organisaation. Vastuut ja toimintatavat ovat kuvattuna työkyvyn tuen mallissa. Päihdeohjelmaan on kirjattu huumeainetestauksesta. Huumeainetestauksesta päättää työnantaja tehtäväalue/palvelulinjakohtaisesti ja informoi työterveyshuoltoa. Päihdeohjelman huumeainetestaukseen sisältyvät lain yksityisyyden suojasta työelämässä mukaiset testit.

Aktiivisella tuella ennaltaehkäistään ja ennakoidaan työkykyongelmia panostamalla työkykyä edistäviin toimiin sekä havaitsemalla ja ottamalla ne puheeksi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tässä esihenkilöillä on ratkaiseva rooli. Huoli työkyvystä tulee ottaa puheeksi työntekijän kanssa ja kirjata keskustelu aktiivisen tuen lomakkeelle. Työntekijällä on myös vastuu ottaa huoli puheeksi työkyvystään esihenkilön kanssa.

Hyvinvointialueella hyväksytään se, että työkyky vaihtelee eri aikoina, eivätkä työkyvyn rajoitteet välttämättä tarkoita poissaoloa työstä. Työssä jatkamisen mahdollistaminen on sekä työntekijän että työnantajan etu. Työkyvyn edistäminen on osa päivittäistä työtä, joka sisältää työntekijän ja työyhteisön voimavarojen tunnistamista ja tukemista, terveyttä ja turvallisuutta uhkaavien riskien ennakointia sekä riittävän osaamisen varmistamista. Työkyvyn edistäminen on kaikkien asia, vaikka esihenkilö ja johto vastaavat asioiden sujumisesta.

Pirte on mukana Terapiat etulinjaan-toimintamallin toteuttamisessa. Toimintamallin tavoitteena on vähentää mielenterveysystistä johtuvaa työkyvyttömyyttä Suomessa. Toimintamalli tuo työterveyshuollon käyttöön Terapianavigaattorin asiakkaan varhaisen vaiheen tukemiseen ja hoidon tarpeen arviointiin.

Työnantaja toimittaa työterveyshuollon ulkopuolisilta toimijoilta työntekijöille kirjoitetut sairauspoissaolojaksot työterveyshuoltoon, ellei työntekijä ole sitä erikseen kieltänyt. Työterveyshuolto seuraa työntekijöitä, joille on kertynyt 30 tai 90 sairauspoissaolopäivää työterveyshuoltolain tai sairausvakuutuslain mukaisesti.

10.10.2025

Työkyvyn aktiivisen tuen keinoja ovat esimerkiksi aktiivisen tuen keskustelu (esihenkilö ja työntekijä), mukautettu työ ja korvaava työ.

- **Työn mukauttamisesta** voidaan sopia, kun työssä suoriutuminen on vaikeutunut, vaikka työntekijällä ei vielä ole ollut sairauspoissaoloja. Työn mukauttamista käytetään, kun työkykyhaaste on väliaikainen ja pienemmät toimet auttavat. Tavanomaisia työn mukauttamisen keinoja ovat esimerkiksi työaikajärjestelyt, työn uudelleen organisointi, teknologian käyttö apuna tai apuvälineet. Esihenkilö ja työntekijä sopivat yhdessä työn mukauttamisesta ja tästä tehdään muistio (Aktiivisen tuen keskustelu –lomake). Tarvittaessa ohjaus työterveyshuoltoon ja työkykyhaasteen pitkittyessä pidetään työterveysneuvottelu.
- **Korvaavalla työllä** tarkoitetaan soveltuvaa työtä, jota työntekijä voi tehdä väliaikaisesti sairauspoissaolon sijaan ollessaan sairauden vuoksi estynyt tekemään omaa työtänsä. Työterveyskäynnillä kartoitetaan aina työntekijän mahdollisuus tehdä korvaavaa työtä, mikä kirjataan sairauspoissaolotodistukseen. Esihenkilö käy työntekijän kanssa keskustelun korvaavasta työstä aina, kun työterveyshuolto on todennut sen mahdolliseksi. Korvaava työ perustuu työntekijän haluun eikä se saa vaarantaa sairaudesta toipumista. Työntekijä voi kieltäytyä työnantajalle hänelle tarjoamasta korvaavasta työstä, jolloin sairauspoissaolo toteutuu sairauspoissaolotodistuksen. Korvaava työ voi olla kevennettyä omaa työtä, koulutusta tai hyvinvointialueen muuta työntekijän osaamiseen ja terveydentilaan sopivaa työtä. Mikäli korvaavaa työtä ei ole tarjolla omassa työyksikössä, voidaan sitä tehdä myös jossain toisessa yksikössä. Pirkanmaan hyvinvointialueella esihenkilö ja tarvittaessa palvelussuhteesta vastaava esihenkilö kartoittavat korvaavan työn mahdollisuuksia. Korvaavan työn kesto voi olla enintään 8 viikkoa.

Työkyvyn tehostetun tuen keinoja ovat esimerkiksi osasairauspäiväraha, työkokeilu työterveyshuollon päätöksellä, ammatillinen kuntoutus, terveydellisin syin uudelleensijoittaminen, osakuntoutustuki ja osatyökyvyttömyyseläke, kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke.

- **Osasairauspäiväraha** mahdollistaa osa-aikaisen työskentelyn (40–60 %), kun työterveyslääkäri on arvioinut, ettei työ vaaranna työntekijän terveyttä ja toipumista. Osasairauspäivärahasta sovitaan esihenkilön ja työnantajan kanssa. Pirkanmaan hyvinvointialueella käytetään pääsääntöisesti 60 % työaika osasairauspäivärahan aikana. Osa-aikaisen sairauspoissaolon ajalta työntekijälle maksetaan osa-aikaprocentin mukainen palkka ja työntekijä hakee osasairauspäivärahan Kelalta itselleen. Osa-aikatyöstä sovitaan työterveyslääkärin arvion perusteella. Sovittaessa osa-aikaisen työskentelyn voi aloittaa jo omavastuujalla. Ennen osa-aikaisen sairauspoissaolon alkamista sovitaan työntekijän kanssa vuosilomien, kuntoutuksen ja koulutusten pitämisestä ja tarvittaessa niiden siirtämisestä. Osa-aikaista sairauspoissaoloa ei tarpeettomasti katkaista vuosilomalla.
- **Työkokeilu työterveyshuollon päätöksellä** on varhaisen vaiheen ammatillista kuntoutusta tilanteessa, jossa työntekijällä ei ole oikeutta työeläkelakien mukaiseen ammatilliseen kuntoutukseen. Tarpeen arvioi työterveyshuolto. Pirkanmaan hyvinvointialueella työkokeilusta sovitaan työterveysneuvottelussa ja työnantaja maksaa kokoaikaisen palkan työntekijälle, vaikka työaika on tavanomaista pienempi. Työkokeilun pituus voi olla 7–45 arkipäivää. Työkokeilu järjestetään työkykyyn soveltuvassa yksikössä. Työkokeilussa työntekijän työtehtävien tulee muuttua olennaisesti tai hän kokeilee uutta työtä. Työajaksi suositellaan 60 % tai korkeampi työaika. Työkokeilussa tulee olla viisi työpäivää viikossa ja työkokeilupäivän tulee kestää matkoineen vähintään 4 tuntia.
- **Terveydellisin syin uudelleensijoitus.** Työnantajalla on uudelleensijoitusvelvollisuus. Työkyvyn muuttuessa terveydellisistä syistä työntekijä voidaan uudelleen sijoittaa uuteen työtehtävään. Uudelleensijoituksen tarve todetaan työterveyslääkärin työkykyarviolausunnossa. Uudelleensijoitusprosessi voidaan aloittaa, jos todetaan ettei työntekijä pysty jatkamaan omassa työssään terveydellisistä syistä tai hän on osatyökykyinen omaan työhön, mutta voisi tehdä muuta työtä kokoaikaisesti. Uudelleensijoitusprosessi käynnistetään työterveysneuvottelussa, jossa tästä sovitaan yhdessä. Työhyvinvointikoordinaattori kutsutaan mukaan uudelleensijoitukseen liittyviin työterveysneuvotteluihin.

10.10.2025

- **Ammatillinen kuntoutus ja työkyvyttömyyseläkkeet** (osakuntoutustuki, kuntoutustuki, osatyökyvyttömyyseläke, täysi työkyvyttömyyseläke). Pohdittaessa ammatillisen kuntoutuksen vaihtoehtoja tai ensimmäistä kertaa työkyvyttömyyseläkeratkaisuja pidetään pääsääntöisesti aina työterveysneuvottelu.

4.7 Ryhmätasoiset työkyvyn tuen toimet

Työpaikkaselvityksen jatkotoimenpiteenä voidaan, sellaiselle osalle työyhteisöä, jolla on työterveyshuollon toimenpitein selvitetty tarve saada tietoa kohdennetusti terveyteen ja työhön liittyen, suositella ryhmätoimintaa, jonka järjestämisestä ja järjestäjästä työnantaja päättää konsultoiden työnantajan työhyvinvointipalveluita. Työnantaja tuottaa tarpeelliseksi todetun ryhmätoiminnan ensisijaisesti itse ja toissijaisesti harkitsee ryhmätoiminnan hankkimista muulta palveluntuottajalta.

4.8 Työterveysneuvottelu

Työterveysneuvottelua voidaan käyttää työkyvyn tukitoimena työkykyprosessin eri vaiheissa. Ennen työterveysneuvottelua esihenkilö ja työntekijä käyvät aktiivisen tuen keskustelun. Työterveysneuvottelu toteutetaan ratkaisukeskeisesti ja sen tavoitteena on auttaa työntekijää jatkamaan työssä. Työterveysneuvottelussa sovitaan yhdessä, millä keinoin työssä jatkaminen on mahdollista työntekijälle hänen alentuneesta työkyvystään huolimatta. Työuran osalta neuvotellaan välittömistä työssä jatkamisen ja työhön paluun järjestelyistä ja samalla myös pidempiaikaisista tavoitteista.

Kun esihenkilöllä on huoli työntekijän työkyvystä, hän ottaa asian puheeksi työntekijän kanssa (aktiivisen tuen keskustelu). Myös työntekijän tulee ottaa huoli työkyvystään puheeksi esihenkilön kanssa. Jos jatkosuunnitelmana on ohjaus työterveyshuoltoon ja työterveysneuvottelu, pyytää esihenkilö työterveysneuvottelun järjestämistä salatulla sähköpostilla oman alueensa työterveyshoitajalta. Esihenkilö ilmoittaa neuvotteluun osallistujat. Aktiivisen tuen keskustelulomake lähetetään työterveyshuoltoon työntekijän luvalla. Työterveysneuvottelupyynnön voi tulla myös työterveyshuollolta tai työntekijältä.

Työterveyshuolto järjestää työterveysneuvottelun ja ilmoittaa osallistujille neuvottelun ajankohdan. Työnantajan pyytäessä työterveysneuvottelua työterveyshuolto voi perustellusti ehdottaa neuvottelun siirtämistä muuhun ajankohtaan. Myös työnantaja voi pyytää neuvottelun ajankohdan siirtoa tai perua neuvottelupyynnön, jos työnantajalla on vielä muita keinoja käytettävissä työkyvyn tukemiseen. Työterveysneuvotteluun osallistuvat aina työntekijä, työterveyshuollon edustaja ja esihenkilö sekä tarvittaessa työntekijän tukihenkilö. Pääsääntöisesti puheenjohtajana toimii työterveyshuollon edustaja. Työterveysneuvotteluissa käytetään Pirkanmaan hyvinvointialueen työterveysneuvottelun lomakepohjaa, johon työnantajan edustaja kirjaa tarvittavat asiat. Muistio toimitetaan neuvotteluun osallistuneille.

Työterveyshuollosta työterveysneuvotteluun voi osallistua yksi laskuttava osallistuja. Työterveysneuvottelussa todetaan neuvottelun lähtökohta, sovitaan toimenpiteet ja vastuuhenkilöt sekä seuranta. Seurantaneuvottelun tarpeesta päättää työnantajan edustaja ja se kirjataan muistioon.

Työhyvinvointikoordinaattori osallistuu haastavampiin tai pitkittyneisiin työkykyhaasteisiin liittyviin neuvotteluihin kutsuttuna ja kirjaa tällöin myös neuvottelumuistion.

Nopeutettua työterveysneuvottelua käytetään tilanteissa, joissa neuvoteltava asia on rakenteeltaan yksinkertainen (mm. osasairauspäiväraha, kevennetty oma työ/korvaava työ). Työterveyshuolto tunnistaa soveltuvat tilanteet.

Tavallisesti nopeutettu työterveysneuvottelu tapahtuu puhelimitse työntekijän ollessa työterveyshuollossa vastaanottokäynnillä. Työntekijän tulee ilmoittaa esihenkilölle suunnitelmista etukäteen ja kertoa, milloin on menossa työterveyslääkärin vastaanotolle. Tällöin esihenkilö pystyy valmistautumaan osaltaan nopeutettuun työterveysneuvotteluun. Joissain tilanteissa työntekijän ollessa vastaanotolla, voi tulla yllättäen tarve nopeutetulle työterveysneuvottelulle. Näissä tilanteissa yritetään soittaa esihenkilölle.

10.10.2025

Kirjaus työkyvyn tukitoimista tulee työterveyshuollon potilasasiakirjoihin. Lisäksi esihenkilö täyttää työterveysneuvottelu-muistion soveltuvien osin (esim. sovitun muokkauksen määräaika) ja huolehtii muiden tarvittavien merkintöjen tekemisestä hr-järjestelmiin.

4.9 Kuntoutustoiminta

Työterveyshuolto seuraa ja arvioi työntekijöiden kuntoutustarvetta ja ohjaa työntekijän hänelle sopivaan kuntoutuspalveluun. Tavoitteena on, että hakemukset lääkinnälliseen ja ammatilliseen kuntoutukseen laaditaan oikea-aikaisesti. Työterveyshuollon, työnantajan ja työeläkelaitos Kevan yhteistyötä arvioidaan ja ylläpidetään yhteisissä hyvinvointialueen, Kevan ja Pirten tapaamisissa.

Työterveyshuolto tukee yksilökuntoutumista työterveyshuollon toimin sekä yhteistyössä Kelan ja muiden kuntoutusta järjestävien toimijoiden kanssa. Kuntoutuksen palkallisuus määräytyy työnantajan erillisen ohjeen mukaisesti.

KIILA- kuntoutuksen yhteistyöpäivään ja päätöskeskusteluun voi osallistua työterveyshuollosta yksi työterveyshoitaja/työfysioterapeutti etäyhteydellä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen tavoitteena on hakea työnantajana v. 2026 neljä Kelan tuottamaa Kiila-kuntoutuskurssia, joista kaksi (2) Kiila-kuntoutuskurssia aloitetaan keväällä ja kaksi (2) syksyllä. Tarkoituksena on kohdentaa Kiila-kuntoutuskurssit niitä tarvitseville työntekijäryhmille ja tehdä pidemmän aikavälin suunnitelma. Suunnitelmaa varten tehdään yhteistyötä työterveyshuollon kanssa.

4.10 Muutoksen tuen tukitoimet

Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa työnantajan sisäisistä muutoksen tuen toimista. Työterveyshuollon tukitoimet keskittyvät yksilötasolle. Työntekijät hakeutuvat tarvittaessa työterveyshoitajan vastaanotolle. Pirkanmaan hyvinvointialueella on käytössä sähköinen perehdytysjärjestelmä Intro KuntaRekryn toimesta uusille työntekijöille, ja työntekijöille, joiden työnkuva on muuttunut. Mikäli työntekijän työ/virkasuhde päättyy yhteistoimintaneuvotteluiden myötä tuotannollistaloudellisesta syystä työnantajan irtisanomana, on työntekijällä oikeus työterveyspalveluihin 6 kuukauden ajan työtekovelvoitteen päätyttyä, mikäli työntekijän työsuhte on kestänyt vähintään viisi (5) vuotta. Oikeus työterveyshuoltoon päättyy, jos työntekijä/viranhaltija siirtyy toisen työnantajan palvelukseen toistaiseksi voimassa olevaan tai vähintään 6 kuukautta kestävään määräaikaiseen työ tai virkasuhteeseen.

Yhtenäiset, sekä työn sisällölliset tarpeet huomioivat toimintatavat, ohjeet, työterveyshuoltosopimus ja yhdenvertaisuutta tukeva työterveyshuollon kattotoimintasuunnitelma, työn sisällön ja aluekohtaiset tarpeet huomioidaan osatoimintasuunnitelmissa. Työterveyshuolto tarjoaa esihenkilöille ja työntekijöille työkyvyn varhaista tukea ja seurantaa lakisääteisen työterveyshuollon perustyönä. Tarvittaessa tehdään terveystarkastuksia ja päivitetään työnantajan pyynnöstä työpaikkaselvitykset työyksiköihin.

5. SAIRAANHOITO (Kela 2)

Työterveyspainotteinen sairaanhoito on osa työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyötä, jonka tavoitteena on työkykyä uhkaavien vammojen ja sairauksien varhainen havaitseminen ja työkyvyn tukeminen sekä tarvittaessa varhainen yhteistyö työkyvyn tukemiseksi työnantajan kanssa. Työterveyshuollossa otetaan sairaanhoitokäyntien yhteydessä kantaa siihen, voiko oire tai sairaus mahdollisesti aiheuttaa työkyvyn alenemaa ja lähdetään oikea-aikaisesti hoitamaan vaivaa sekä tarvittaessa suunnittelemaan työhön paluuta. Sairaanhoitoa toteutetaan lähivastaanotolla, chat –ja puhelinkontaktein, videovastaanotolla ja Pirten digiklinikalla. Työterveyshuollon chat-palvelusta ei kirjoiteta sairauspoissaolotodistuksia 1.1.2026 alkaen. Lyhyissä sairauspoissaoloissa ensisijaisesti poissaolo on esihenkilön luvalla työntekijän omalla ilmoituksella.

10.10.2025

Pirkanmaan hyvinvointialueella työntekijä voi olla sairauden vuoksi pois työstä esihenkilön luvalla enintään 7 peräkkäistä kalenteripäivää saman sairauden tai työkyvyttömyyttä aiheuttavan oireen takia. Esihenkilö myöntää poissaolon tilanteen mukaan muutamaksi päiväksi (1–2 pv) kerrallaan työntekijän kanssa käydyn henkilökohtaisen keskustelun perusteella. Työterveyshoitajan ja työfysioterapeutin suoravastaanotolla tehdyllä todistuksella voi olla enintään seitsemän kalenteripäivää saman sairauden vuoksi pois työstä. Jos poissaolon tarve jatkuu pidempään, on työntekijän toimitettava siitä lääkärintodistus. Esihenkilö ei voi myöntää lupaa olla poissa työstä ilman sairauspoissaolotodistusta, mikäli työkyvyttömyys on aiheutunut työstä tai työmatkatapaturmasta. Jos sairauspoissaolo alkaa lääkärintodistuksella, poissaolo ei voi jatkua omalla ilmoituksella.

Työkyvyn tukemiseen sairaanhoidon keinoin kuuluvat mm. sairauden työhön liittyvyyden tarkempi määrittäminen, työn vaatimusten ja työn muokkausmahdollisuuksien huomiointi, työntekijän omien käsitysten sekä työyhteisön tilanteen huomioon ottaminen. Työntekijä ohjataan työkykyasioihin perehtyneelle työterveyslääkärille, mikäli tarvitaan työkyvyn tukitoimia. Yksilön työ- ja toimintakyky tuetaan vaikuttamalla paitsi yksilöön itseensä, myös yhteistyössä työnantajan kanssa huomioiden tarve sopeuttaa työtä, työympäristöä ja välineitä terveydentilaan nähden.

Työntekijöiden ja työpaikkojen tarpeet huomioidaan sairaanhoidon järjestelyissä. Sairauksien työperäisyys arvioidaan työlääkietieteellisen osaamisen pohjalta.

Viikonloppuisin työterveyden akuuttisairaanhoitopalveluita (ml. vastaanottokäynnit ja etäkontaktit kuten hoitaja-chat ja hoitajan ja lääkärin puhelut) voivat käyttää viikonlopun aikana työvuorossa olevat, jos vastaanotto viikonloppuna on työn tekemisen (tai poissaolon) vuoksi välttämätön. Viikonloppuisin lääkärichat ei ole käytössä. Lääkärichat on käytettävissä arksin ma-pe, kuten vastaanotot ja puhelut eri ammattilaisille. Työtapaturmien ja työperäisten altistumisten hoito tarvittaessa myös viikonloppuisin.

Työntekijä voi hakeutua työterveyshuoltoon, jos hänellä on oireita, joiden vuoksi kokee terveydenhuollon ammattihenkilön arvion tai hoidon tarvetta. Tilanteen arvio, diagnostiikka (tietyn täsmennyksin) sekä hoito kuuluvat työterveyshuollossa toteutettavaan sairaanhoitoon. Jo hoitotasapainoon saatettujen pitkäaikaissairauksien seuranta ja siihen liittyvien laboratoriotutkimusten seuranta tai reseptien uusinta eivät kuulu työterveys sopimukseen. Tällöin työntekijä ohjataan julkisen sairaanhoidon seurantaan. Jos hoitotasapainossa oleva sairaus on yhteydessä erityisen sairastumisen vaaran altistukseen, arvioidaan / kontrolloidaan tilannetta työterveyshuollossa (vain) ESV-tarkastusten yhteydessä. Jos työntekijällä on työkykyyn vaikuttava sairaus, tai työkykyprosessien yhteydessä, seuranta kuuluu työterveyshuollon työkykyprosessiin.

Sairanhoidon (Kela 2) sisältö-tarkennukset:

		Kustannusarvio
Vastaanottotoiminta	Lääkäri, työterveyshoitaja	4 000 000 €
Sairanhoidon palveluiden käyttöoikeus	Sairanhoidon palveluiden käyttöoikeus alkaa, kun työntekijä ollut 3 kk yhtäjaksoisesti palvelusuhteessa	
Laboratoriotutkimukset	Yleislääkäritasoiset laboratoriotutkimukset, koronatestaus vain ammattitautiepäilyissä.	730 000 €
Muut tutkimukset ja toimenpiteet	Spirometria, EKG-pitkäaikairekisteröinti. Akuutit paranemiseen tähtäävät polikliiniset ja pienkirurgiset toimenpiteet (esim. ABI-mittaus, korvahuuhtelu, korvaimu, nivelpistokset (pl. uä-ohjauksessa tehtävät pistokset), pehmytkudospistokset (pl. botox ja epikondyliitti), haavan ompelu, ompeleiden poisto, sidekalvon vierasesineen poisto, silmänpaineen mittaus, poskiontelopunktio)	50 000 €
Kuvantaminen	Natiivi-rtg, uä-tutkimukset	460 000 €
Rokotukset	Influenssarokotukset sairausperusteisesti erikseen sovitusti	1 000 €

10.10.2025

Työfysioterapeutin suoravastaanotto	Sisältää sairauspoissaolon kirjoitusoikeuden. Suoravastaanottoon kuuluu akuuteissa tilanteissa asiakkaan tuki- ja liikuntaelimestön kliininen tutkiminen, ohjaus, hoidontarpeen arvio ja suunnitelma työ- ja toimintakyvyn edistämiseksi.	15 000 €
Fysioterapeutin palvelut	Fysioterapia esim. fysikaalinen hoito ja manuaalinen terapia ei kuulu sopimukseen. Erityisvaativan fysioterapeutin vastaanotto ei kuulu sopimukseen.	
Työterveyspsykologin palvelut	Sairauden tutkimiseen tai hoitoon liittyvä terveydentilan selvittäminen ja hoitomahdollisuuksien arviointi ei kuulu sopimukseen.	
Erikoislääkärikonsultaatiot	Erikoislääkärikonsultaatiot sairaanhoidossa eivät kuulu sopimukseen.	
Lisätiedot	Sopimukseen eivät kuulu: luomen, patin ja muiden ihomuutosten poistot ja koepalat, toimenpidehuoneessa tehtävä paiseen avaus, kynnen tai sen osan poisto, luuntiheysmittaukset, täyhystykset luonnollisten aukkojen kautta, leikkaukset ja muut ei-luonnollisten aukkojen kautta tehtävät täyhystykset esim. artroskopia, varjoaine- ja CT-tutkimukset, raskauden ehkäisy, seuranta ja keskeytys, sterilisaatiolähteet, lapsettomuustutkimukset, gynekologiset tarkastukset, plastiikkakirurgisiin leikkauksiin liittyvät kontrollit, papa- seulon- nat, mammografiat, rintasyövän jatkoseurannat, Kela II allergiatestit (pois lukien astma), botox-hoidot. Kinesioiteippi (hoitotarvike) ei kuulu sopimukseen.	
Perusmaksut		300 000 €

6. EI KELA-KORVATTAVA TOIMINTA (Kela 0)

Kela ei korvaa toimintaa työterveyshuollon kustannuksina.

Sairaanhoitaja	Akuutti sairaanhoitajan vastaanotto, toimenpiteissä avustaminen, chat /puhelin-työ, ilta- ja viikonloppuvastaanotot, tarvittaessa rokottaminen	170 000 €
Lyhytterapia	Lyhytterapiakäyntien määrään vaikuttavat muut työterveyspsykologin käynnit. Käyntejä työterveyspsykologilla kuuluu sopimukseen enintään 8 /työntekijä/v. Mikäli työntekijä on tarvinnut Kela 1 tietojen antamisen ja ohjauksen kolmen (3) käynnin lisäksi kaksi (2) työkyvyn arvioinnin käyntiä työterveyspsykologilla, käytettävissä on enintään kolme (3) lyhytterapiakäyntiä. Muutoin lyhytterapiakäyntejä masennuksen tai muun sairauden vuoksi voi olla 1-5/työntekijä/v. Lyhytterapiakäynnit ensisijaisesti Pirhalle nimetyille työterveyspsykologeille. Sama henkilö voi käydä lyhytterapian kerran vuodessa.	250 000 €
Toimintaterapeutti	1-2 käyntiä työkykyä tukevana toimintana, tilanteessa, jossa on työkyvyn menettämisen uhka	70 000 €
Rokotukset	Influenssarokotukset kaikille työntekijöille Koronarokotukset THL:n ohjeiden ja Pirten käytäntöjen mukaisesti Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvat julkiselle puolelle maksuttomat rokotteet (MPR, tetanus-d, hinkuyskä, polio) kaikille työntekijöille Muiden rokotusten käynnit, jos oma rokote mukana	50 000 €
Lääkkeet	Muut lääkkeet työssä tapahtuneissa biologisissa altistumistilanteissa (esim. syyhy, meningokokki)	1 500 €

10.10.2025

Huumausainetestit	Huumausainetestaus perustuen lakiin yksityisyyden suojasta työelämässä tehtävä/palvelulinjalla tehdyn erillisen päätöksen mukaisesti	10 000 €
Toimenpiteet	Toimenpiteet, hoitotarvikkeet	40 000 €
Kauttakululaskutus	Sisältää vesisukeltajien hammashoidon	55 000 €

Peruuttamattomat ajat laskutetaan työnantajalta (Kela 0). Työnantajalla on mahdollisuus laskuttaa peruuttamattomat ajat työntekijältä itseltään.

7. TYÖTERVEYSYHTEISTYÖN SEURANTA, LAADUN JA VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI

Työterveyshuollon ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa. Sopimusosapuolet tapaavat säännöllisesti ja neuvottelevat yhdessä koko Pirkanmaan hyvinvointialuetta koskevista työterveysyhteistyön linjauksista ja painopisteistä sekä laativat toiminnan painopisteistä kattotoimintasuunnitelman vuosittain.

Tehtäväalueiden /palvelulinjakohtaisten työterveyshuollon osatoimintasuunnitelmien päivitetään kerran vuodessa. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma käsitellään YT-elimessä ja työsuojelutoimikunnassa vuosittain.

Asiakastytytyväisyyttä on seurattu kvartaaleittain Pirhan Intraan avatuin NPS-kyselyin. Vuoden 2026 aikana NPS-kyselyt toteutetaan vastaanotolla käyneiden keskuudessa. Asiakkuustyytyväisyyskysely johdolle, työsuojelutoimijoille, yhteyshenkilöille toteutetaan vuosittain.

7.1 Kustannusarvio

Työterveyshuollon toiminnan kirjalliseen suunnitelmaan sisältyy kustannusarvio seuraavan vuoden kustannuksista.

Kustannusarvio kelaluokittain v. 2026	
Kela I	9 035 000
Kela II	5 556 000
Kela 0	646 500
yhteensä	15 237 500

8. TYÖKYVYN HALLINNAN VASTUUT JA ROOLIT TYÖTERVEYSYHTEISTYÖSSÄ

Määritelty tarkemmin työkykyohjeissa ja Aktiivisen tuen mallissa.

9. TOIMINTA POIKKEUSTILANTEISSA

Työterveyshuollon kanssa yhteistyössä suunnitellaan ja sovitaan epidemiatilanteen (esim. COVID-19) edellyttämät testaukset, rokotukset ja näihin liittyvät ohjeistukset, raportointi sekä muut tarvittavat järjestelyt.

Epidemiatilanteen hallinta edellyttää työpaikan ja työterveyshuollon tiivistä ja joustavaa yhteistyötä sekä ennakointia huomioiden riittävä resursointi.

Pirhan sote-valmiussuunnitelmaan on lisätty ylätasoon kuvaus Pirte, Tullinkulman Työterveys Oy:n työterveyshuollon varautumisesta ja toiminnasta häiriötilanteissa joulukuussa 2023 ja kuvausta päivitetään tarvittaessa.

10.10.2025

Tampereella _____._____.20_____

Pirkanmaan hyvinvointialue

Tullinkulman Työterveys Oy

Pirkanmaan hyvinvointialueen rokotukset

Kela I

Tartuntatautilain § 48 perusteella:

- Influenssarokotukset
- MPR-rokote (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko), MPR-rokotussuoja täydennetään, jos se on puutteellinen (2 rokotetta tai sairastetut taudit).
- Vesirokkorokote, rokottamattomille ja vesirokon sairastamattomille.
- Hinkuyskärokote, 5 v välein alle 12 kuukauden ikäisiä vauvoja jatkuvasti hoitaville työntekijöille.
- Hepatiitti B-rokote (sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijä, jolla riskinarvioinnin perusteella verialtistus mahdollinen pistotapaturmissa)

Työhön liittyvät muut rokotteet:

Altistuminen arvioidaan työyksikön työturvallisuus riskiarvioinnin perusteella työterveyshuolto arvioi rokotustarpeen ja antaa suosituksen työpaikkaselvityksessä ammattiryhmittäin.

- Hepatiitti B-rokote (muut kuin sote-työntekijät, joilla verialtistus mahdollinen pistotapaturmissa)
- TBE-rokote (esim. pelastajat)
- Polio (työntekijät, jotka altistuvat poliovirukselle)
- Jäykkäkouristus-, kurkkumätärokote 45 -ja 65-vuotiaille tai 20 vuoden välein. Tapaturmissa mahdollista tehostaa 10 vuoden kuluttua edellisestä. (esim. ulkotyöntekijät, pelastajat) 25-vuotiaille hinkuyskätehosteella.
- Koronarokotukset THL:n ohjeiden mukaisesti, erikseen sovittaessa.

Kela II Influenssarokotukset sairausperusteisesti erikseen sovittaessa

Kela 0, muut kuin työn vuoksi annettavat:

- Influenssarokotukset ei välittömässä hoitotyössä oleville työntekijöille.
- Vapaa-ajan rokotusten pistoskäynnit.

Kansallisen rokotusohjelman rokotukset (maksuttomat rokotteet, saadaan sairaala-apteekista):

- Jäykkäkouristus-, kurkkumätärokote 45 -ja 65-vuotiaille tai 20 vuoden välein. Tapaturmissa mahdollista tehostaa 10 vuoden kuluttua edellisestä.
- Jäykkäkouristus-, kurkkumätä-, hinkuyskärokote 25-vuotiaille.
- MPR-rokotteet, aikuisen MPR-rokotussuoja täydennetään, jos se on puutteellinen (2 rokotetta tai sairastetut taudit).
- Polio, THL:n suosituksen mukaisesti riskimaihin lähteville tai sieltä saapuville.
- Koronarokotukset THL:n ohjeiden mukaisesti, erikseen sovittaessa.

Liite 2. Pirkanmaan hyvinvointialueen terveystarkastukset

Pirkanmaan hyvinvointialueella tehdään työhöntulotarkastuksia työntekijän viran vastaanottamiseksi, erityisen sairastumisen vaaraa aiheuttavan työn osalta alku- ja määräaikaistarkastuksia, tartuntatautilain mukaisia tarkastuksia tai muita työn edellyttämiä tarkastuksia.

	Virkatarkastus	Yötyö (esv)	Erityinen väkivallan uhka (esv)	Kemikaalit (esv)	Biologiset (esv)	Tartuntatautilain mukaiset tarkastukset (48§, 55§, 56§)	Muut esv –altisteet ja työn terveydellisiä vaatimuksia aiheuttavat tekijät
Tukipalvelut	X	X		X		X	Melu (esv) Hitsaus Puupöly (arvio) Tärinä, käsitärinä
Pelastuspalvelut	X	X	X	X	X Tubi*	X	Melu (esv) Lämpökuormitus (esv) Paineolosuhteet (esv) R2- ajoterveysvaatimus
Strateginen ohjaus	X				X Tubi*		Kylmätyö (esv)
Avopalvelut	X	X	X	X	X Tubi*	X	Ionisoiva säteily Puupöly Tupakansavu (mikäli altistumista ei voida poistaa muilla toimilla)
Ikäihmisten ja vammaisten palvelut	X	X	X	X	X Tubi*	X	Puupöly Tupakansavu (mikäli altistumista ei voida poistaa muilla toimilla)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	X	X	X		X Tubi*	X	
Sairaalapalvelut	X	X	X	X Sytostaatit	X Tubi*	X	Ionisoiva säteily

*Tuberkuloosi esv-tarkastusten tarve tarkentuu 2025

ESV-TARKASTUSSISÄLLÖT

Alkutarkastukset tehdään ennen kuin työsuhde tai altistuminen alkaa tai viimeistään kuukauden kuluessa työn aloittamisesta.

Määräaikaistarkastuksia voidaan toteuttaa yksilöllisen tarpeen vaatiessa ilmoitettua tiheämmin lääkärin päätöksellä alkutarkastuksessa tai edellisessä määräaikaistarkastuksessa. Mikäli sähköisellä kyselyllä toteutettavassa tarkastuksessa nousee tarvetta jatkotoimille sopivuuslausunnon saamiseksi, on hoitaja yhteydessä työntekijään jatkotoimenpiteiden järjestämiseksi. Esv-terveystarkastuksissa arvioidaan työntekijän terveydellinen sopivuus työhön, laaditaan terveystarkastus, arvioidaan ammattitautien mahdollisuus, kerätään työterveysyhteistyön suunnittelemiseksi tarvittavaa tietoa. Työntekijää saa tarkastuksesta sopivuuslausunnon, joka tulee toimittaa esihenkilölle. Terveystarkastustarve arvioidaan toimipisteittäin ja työntekijäryhmittäin työpaikkaselvityksissä. Osatoimintasuunnitelmiin määritellään ammattiryhmät, joita tarkastukset koskevat. Esihenkilö ohjaa altisteista työtä tekevät työntekijät tarvittaviin tarkastuksiin.

YÖTYÖ

Alkutarkastus:

Sähköinen kysely, jonka perusteella tarvittaessa hoitajan/lääkärin vastaanotolle.

Laboratoriokokeet: fP-gluk, fP-lipidit, HbA1c tarvittaessa. Muut laboratoriokokeet / tutkimukset yksilöllisesti tarvittaessa. Jos on muita syitä esv-tarkastuksille, kyselyt voidaan yhdistää.

Määräaikaistarkastus:

1. vuoden yötyötyöskentelyn jälkeen tarkastus hoitajan vastaanotolla. Määräaikaistarkastukset alle 55-vuotiaat 5 vuoden välein esikyselyllä seuloen. 50-vuotiaille esikysely ja tarkastus hoitajan vastaanotolla. Yli 55-vuotiaat 3 v välein esikyselyllä seuloen. (ellei tarvetta tiheämmälle seurannalle terveydentilan vuoksi)

Tarkastusten sisältö hoitajalla:

- Tarkennukset/anamneesi (esikyselystä nousseet)
- Tarkennukset terveydentila ja yötyö juuri kyseisen työntekijän kohdalla.
- Yön riskitekijät
- Yön sujuminen yksilöllä ja vaikutus terveyteen perussairaudet tai oireet huomioiden.
- Tutkimukset (verenpaine, paino, pituus, BMI, Finriski).
- Terveysneuvonta yön riskitekijöistä sekä uni ja vuorotyö kohdennetusti työntekijän tarpeeseen.

VÄKIVALLAN UHKA

Alkutarkastus: Sähköinen kysely, jonka perusteella tarvittaessa hoitajan/lääkärin vastaanotolle.

Määräaikaistarkastukset: Sähköinen kysely 3 v välein. Kyselyn perusteella tarvittaessa hoitajan/lääkärin vastaanotolle.
Jos on muita syitä esv-tarkastuksille, kyselyt voidaan yhdistää.

Tarkastusten sisältö:

- Perussairaudet erityisen väkivallan uhan näkökulmasta
- Alkoholi, päihteet, kyky tehdä havaintoja ympäristöstä
- Väkivallan uhan kokeminen, reagointi ja väkivallan uhan hallinta työssä
- Terveysneuvontaa erityistä väkivallan uhkaa sisältävän työn terveysvaikutuksista, suojautumisesta.
- Laboratoriokokeet tai tutkimukset vain tarvittaessa.

A-LUOKAN SÄTEILY

Alkutarkastus: Alkutarkastus lääkärin vastaanotolla.

Alkutarkastuksen sisältö:

- Alkutarkastus tehtävä ennen työn aloitusta (tai jos on vuoden sisään tehty vastaava)
- Annosrajan (5v) tarkastaminen
- Anamneesi:
 - o Nykyiset työtehtävät, työolot, säteilyn tyyppi ja voimakkuus
 - o Työ-, altistumis- ja sairaushistoria ionisoivan säteilyn näkökulmasta

- o Kohtausoireita aiheuttavat tai huolelliseen työskentelyyn vaikuttavat perussairaudet
 - o Jos säteilyn vuoksi tarpeen työssä käyttää suojaimia, onnistuuko suojautuminen
 - o Allergiat ja iho-oireet (suojaimet)
 - o Psykkisen tilan arvio, alkoholi, päihteet
 - o Työtavat (vastuuntuntoisuus, itsenäinen ja harkitseva työskentely).
- Laboratoriokokeet vastaanottotarkastuksissa:
 - o fP-gluk (vain tarvittaessa),
 - o krea vain isotoopeilla työskenteviltä (jos ei vuoden sisään katsottu ja työntekijällä sisäisen kontaminaation mahdollisuus)
 - o EKG (vain jos oireita)
 - o Muut laboratoriokokeet / tutkimukset yksilöllisesti tarvittaessa.
- Kliininen tutkimus
 - o Verenpaine
 - o Iho (kädet, kasvot, korvien seutu)
 - o Sydämen ja keuhkojen auskultaatio, kilpirauhanen (lääkäri)
 - o Tarvittavat muut tutkimukset (joita tarvitaan kohdennetusti soveltuvuusarviota varten esim. yläraajan toimintahäiriö->jatkoselvittelyt)
- Ohjaus ja neuvonta

Määräaikaistarkastukset: Vuosittainen terveystarkkailu ja sähköinen kysely. 3 v välein lääkärin vastaanotto.

Määräaikaistarkastuksen sisältö vastaanotolla vastaava kuin alkutarkastuksessa.

B-LUOKAN SÄTEILY

Ei tarvetta terveystarkastuksille.

MELU

Alkutarkastus: Hoitajan vastaanotto ja kuulotutkimus, tarvittaessa ohjaus lääkärin vastaanotolle.

Määräaikaistarkastus: Hoitajan vastaanotto ja kuulotutkimus tehdään aluksi vuosittain ja neljän vuoden jälkeen vähintään kerran kolmessa vuodessa. Tarvittaessa ohjaus lääkärin vastaanotolle.

Alku- ja määräaikaistarkastusten sisältö:

- Arvioidaan (aikaisempi / nykyinen) altistuminen melulle ja meluvammalle herkistävillä muilla altisteilla (tärinä, häkä, styreeni, lyijy, elohopea, tolueeni, rikkihiili). Sydän- ja verisuonisairauksien (ja samalla meluvamman) riskitekijöiden arviointi ja hoito: tupakointi, RR ja lipidit, obesiteetti. Muut laboratoriokokeet / tutkimukset yksilöllisesti tarvittaessa.
- Huomioidaan ototoksisten (korvamyrkyllisten) lääkeaineiden mahdollinen käyttö.
- Tietojen anto ja ohjaus (altisteen terveydellinen merkitys, kuulonsuojainten oikea käyttö, raskaus ja melu, terveysneuvonta meluvamman riskitekijöistä).
- Tarvittaessa korvan tarkastus (otoskopia) sekä korvan seudun ihon tarkastus (suojainten käyttö) ja muut tutkimukset.

TUBERKULOOSI (ESV)

Alkutarkastus:

Sähköinen kysely, jonka perusteella tarvittaessa hoitajan/lääkärin kontakti/vastaanotto.
Jos on muita syitä esv-tarkastuksille, kyselyt voidaan yhdistää.

Alkutarkastuksen sisältö:

- Sähköinen tuberkuloosikysely, tietojen anto ja ohjaus kirjallisena työntekijälle.
- Sähköisen kyselyn perusteella tarvittaessa hoitajan tai lääkärin yhteydenotto (puhelu, vastaanotolle) työntekijään. Vain tarvittaessa laboratoriokokeet tai muut tutkimukset.

Määräaikaistarkastukset: Sähköinen kysely 3 v välein, tarvittaessa hoitajan / lääkärin vastaanotto.

Määräaikaistarkastuksen sisältö:

- Sähköinen kysely, samansisältöinen kuin alkutarkastus.

SYTOSTAATIT

Alkutarkastus:

Sähköinen esikysely ja hoitajan vastaanotto. Tarvittaessa lääkärin vastaanotto.

Alkutarkastuksen sisältö:

- Tietojen anto, neuvonta ja ohjaus altistumisen riskeistä ja suojautumisesta, mahdollisista riskeistä hedelmällisessä iässä oleville ja Raskaudelle (tarvittaessa erityisraskausraha, jos altistumista ei voida estää). Tietojen anto ihon huolellisesta suojaamisesta sytostaatteja ja sytostaattipakkauksia käsiteltäessä ja sytostaatteja saavien potilaiden eritteisiin liittyen.
- Yksilöllisesti vain tarvittaessa laboratoriokokeet tai muut tutkimukset.

- Arvioidaan terveydelliset edellytykset solunsalpaajatyöhön (alaikäset, syöpähoidot, maligniteetti, raskaus)
- Työhygienian tarkastaminen, neuvonta ja ohjaus. Tarvittaessa sytostaattialtistumisen arviointi (altistustilanteet) syklofosfamidi tai ifosfamidijäämät (työtilojen pinnoilta ja työntekijöiden virtsasta).

Määräaikaistarkastukset tarvittaessa:

3 v välein (voidaan yhdistää muihin tarkastuksiin, esim. yötyö). Määräaikaistarkastusten sisältö kuin alkutarkastuksessa.

AKRYLAATTI**Alkutarkastus:**

Sähköinen esikysely ja hoitajan vastaanotto, tarvittaessa ohjaus lääkärille.

Alkutarkastuksen sisältö:

Arvioidaan henkilökohtaiset riskitekijät ja jo olemassa olevat sairaudet ja allergiat. Kartoitetaan iho, hengitystie ja allergiaoireet. Ohjataan akrylaatin käsittelyssä ja suojautumisessa, informoidaan terveysvaikutuksista. Arvioidaan ammattitaudin mahdollisuus. Yksilöllisesti vain tarvittaessa laboratoriokokeet tai muut tutkimukset.

Määräaikaistarkastukset:

Sähköinen kysely 3 v välein. Tarvittaessa hoitajan / lääkärin vastaanotto.

LYIJY, ISOSYANAATIT, STYREENI**Alkutarkastus:**

Sähköinen kysely, hoitajan / lääkärin vastaanotto tarvittaessa.

Määräaikaistarkastukset:

Sähköinen kysely 3 v välein, tarvittaessa hoitajan / lääkärin vastaanotto.

Tarkastusten sisältö:

Hengitystie- ja iho –oirekysely ja/tai EQ-kysely. Lyijymittaukset tarkastusten yhteydessä (kertaalleen), uusi arvio seuraavassa perusselvityksessä. Laboratoriokokeet / tutkimukset yksilöllisesti tarvittaessa.

MUUT KEMIKAALIT

Erillisen arvion mukaan, käytäntöperiaatteet kuten lyijyn suhteen.

TUPAKANSAVU

Alkutarkastus: Hoitajan (etä)vastaanotto (tietojen anto, neuvonta ja ohjaus)

Määräaikaistarkastus: Yhteinen tai kirjallinen tietojen anto, neuvonta ja ohjaus

KYLMÄTYÖ

Alkutarkastus: Sähköinen oirekysely ja hoitajan vastaanotto. Laboratoriokokeet tai tutkimukset yksilöllisesti vain tarvittaessa.

Määräaikaistarkastus: Sähköinen oirekysely 3-5 v välein, tarvittaessa lääkärin vastaanotto, laboratoriokokeet tai tutkimukset vain tarvittaessa.

TÄRINÄ

Alkutarkastus: Sähköinen kysely, hoitajan vastaanotto, tarvittaessa lääkärin vastaanotto. Laboratoriokokeet / tutkimukset vain yksilöllisesti tarvittaessa.

Alkutarkastuksen sisältö: Tietojen anto ja ohjaus tärinästä ja sen aiheuttamista oireista ja oikeisiin työtapoihin ohjaaminen. Tunnistetaan työntekijät, joilla on erityinen alttius tärinän haittavaikutuksille. Tärinän mahdollisesti aiheuttamisen oireiden kartoitus ja tutkiminen. Ammattitautiarvio.

Määräaikaistarkastus: 3v välein. Sähköinen kysely, tarvittaessa lääkärin vastaanotto, laboratoriokokeet tai tutkimukset vain tarvittaessa. Sisältö kuten alkutarkastuksessa.

PUUPÖLY

Alkutarkastus: Sähköinen oirekysely, tarvittaessa hoitajan / lääkärin vastaanotto. Tietojen anto, neuvonta ja ohjaus. Laboratoriokokeet tai tutkimukset vain tarvittaessa.

Määräaikaistarkastukset: Sähköinen oirekysely 3 v. välein, tarvittaessa hoitajan /lääkärin vastaanotto. Tietojen anto, neuvonta ja ohjaus. Laboratoriokokeet tai tutkimukset vain tarvittaessa.

HITSAUSHUURUT JA UV-SÄTEILY

Alkutarkastus: Sähköinen oirekysely, tarvittaessa hoitajan / lääkärin vastaanotto.

Määräaikaistarkastukset: 1-3 v välein.

Tarkastusten sisältö: Tietojen anto ja ohjaus altisteesta, sekä suojautumisesta, oikeisiin työtapoihin ohjaaminen. Tunnistetaan työntekijät, joilla on erityinen alttius hitsaustyön haittavaikutuksille. Altistumisen määrä, laatu ja altisteen mahdollisesti aiheuttamisen oireiden kartoitus ja tutkiminen. Ammattitautiarvio. Laboratoriokokeet tai tutkimukset yksilöllisesti vain tarvittaessa.

PELASTUSPALVELUIDEN ESV-TARKASTUKSET MÄÄRITELLÄN TARKEMMIN TEHTÄVÄALUEEN/PALVELULINJAN OSATOIMINTASUUNNITELMASSA

TERVEYSTARKASTUKSET VIRKAA VARTEN

Tarkastuksen ajankohta: Virkasäännöissä määrätään virkaan ottamisen ehtona olevasta lääkärintodistuksesta. Tarkastus toteutetaan pääosin ennen viran vastaanottamista.

Tarkastuksen toteutus: Työterveyshoitajan vastaanotolla tai etänä videoyhteyden kautta. Tarvittaessa varataan aika työterveyslääkärille.

Tarkastuksen sisältö: Anamneesi (hoitaja tai lääkäri)
Tarkastetaan Kanta.fi tiedoista ja arvioidaan tarkastuksessa, onko esteitä työhön (päihteet, psyykkinen tila, muisti). Tarvittaessa

tarkastuksen arvioon liittyvät laboratoriokokeet / tutkimukset yksilöllisesti.

TUBERKULOOSI (Tartuntatautilain 55 § mukainen)

Työterveyslaitoksen prosessin mukaisesti: <https://www.ttl.fi/teemat/tyoterveys/pandemiat-ja-epidemiat/tuberkuloosiin-liittyvat-terveystarkastukset>

Työnantaja kysyy työntekijältä ennen työsuhteen alkua TB-kysely1, jos riski +, ohjaa työterveyshuoltoon.

Työterveyshuollossa TB-kysely 2 ja TB –info, tarvittaessa keuhkojen rtg-kuvaus. Tarvittaessa ohjaus sairaalaan yskösnäytteiden keräystä ja jatkotutkimusta varten. Lausunto.

SALMONELLA (Tartuntatautilain 56 § mukainen)

Terveystilan haastattelu työsuhteen alussa etänä oireettomilta (tai muun tarkastuksen yhteydessä). Alle kuukauden ajan työskenteleviltä selvitystä ei vaadita, mutta se voidaan tehdä, mikäli työnantaja sen katsoo tarpeelliseksi. Työsuhteen aikana terveydentilan selvitys, kun työssäolon aikana on perusteltu syy epäillä, että työntekijä voi olla salmonellabakteerin kantaja. Työsuhteen aikana arviointi etänä/tarvittaessa vastaanotolla ja tarvittaessa laboratoriokokeet.

Liite 3. Ensiapuvalmiuden arviointi

Ensiapuvalmiuden suunnittelussa on otettava huomioon ensiaputaitojen ja -välineiden tarve ja työpaikan erityisvaatimukset. Suunnittelu on toteutettava tarvittaessa väestönsuojelu- ja pelastustoimesta sekä ensihoidosta vastaavien organisaatioiden edustajien kanssa. Suunnittelussa on otettava huomioon ensiapuvalmius suuronnettomuuden sattuessa. Ensiavun järjestämiseen kuuluu myös työstä tai työtilanteista johtuvien psyykkisten reaktioiden hallitsemiseksi tarpeellinen neuvonta ja ohjaus.

Ensiapuvalmiuden tarve

Vähäinen: esim. toimistotyöntekijät, sote-alan työntekijät, joilla ei ole riskinarvioinnissa todettu erityistä väkivallan uhkaa tai neulanpisto/viiltotapaturmien merkittävää esiintymistä

Jos tapaturmavaara on vähäinen = 5 % yrityksen henkilöstöstä tulee olla ensiapukoulutettuja. Suosituksena, työvuorossa tulee olla aina vähintään yksi ensiapukoulutettu työntekijä.

Ilmeinen: esim. varasto- ja rakennustyöt, kuljetustyö, sote-alalla jos väkivallan uhka on todettu erityiseksi tai neulanpisto/viiltotapaturmia esiintyy merkittävästi (välinehuolto)

Jos tapaturmavaara on ilmeinen = vähintään 1 ensiapukoulutettu kussakin työvuorossa tai työkohteessa, jossa työskentelee alle 10 henkilöä ja vähintään 1/25 henkilöä tai 5% ensiaputaitoisia koko henkilöstövahvuudesta työkohteessa tai työvuorossa, jossa työskentelee 10 henkilöä tai enemmän.

Erityinen: esim. hukkumisvaara, syövyttävien ja myrkyllisten aineiden, palo-, räjähdys- tai sähkötapaturmavaara, esim. palo- ja pelastuslaitoksen savu- ja vesisukeltajat.

Jos tapaturman vaara on erityinen = E erityisen tapaturmavaaran vuoksi voi olla perusteltua kouluttaa vähintään yksi ensiaputaitoinen kutakin viiden hengen ryhmää, työskentelyaluetta tai työvuoroa kohti.

Työnantajaa suositellaan määrittämään EA-rekisterin ylläpitäjä ja ensiapuvälineistä huolehtiva henkilö ensiapusuunnitelmaan. Työpaikalla tulee pitää kirjaa ja on oltava nähtävillä, ketkä ovat ensiaputaitoisia henkilöitä.

EA-koulutus

Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa työnantajana ensiapukoulutuksen järjestämisestä.

Tapaturmavaaran ollessa **vähäinen**, työnantaja ja työterveyshuolto arvoivat yhdessä ensiapukoulutuksen sisällön ja laajuuden 4 h, 8 h tai 16 h kurssista. Erillistä vaatimusta ei ole koulutuksen pituudesta. Kaikki koulutukset ovat voimassa kolme vuotta, mutta 16 h peruskurssin voimassaoloa voi jatkaa 4 h tai 8 h kertauskurssilla 3 vuodeksi eteenpäin (yht. 6 vuoden voimassaolo).

Tapaturman vaaran ollessa **ilmeinen** koulutuksen vähimmäisvaatimuksena pidetään ensiavun peruskurssin tasoista peruskoulutusta (16 h) ja kolmen vuoden välein käytyä kertauskurssia (ensimmäinen kerta 3.v. kuluttua 4 h tai 8 h ja toinen kerta 6 vuoden kuluttua on uudelleen 16 h kurssi).

Tapaturmavaaran ollessa **erityinen**, koulutukseksi suositellaan työpaikan erityisvaaroihin painottuvaa ensiavun peruskurssia (16 h) sekä kertauskurssia (4 tai 8 h) keskimäärin puolentoista vuoden välein siten, että viimeistään 6 vuoden kuluttua pidetään uusi ensiavun peruskurssi (16 h).

Kaikille sähkötöihin osallistuville sähköalan ammattihenkilöille työnjohdon ja käytönjohdon henkilöt mukaan luettuna sekä näissä töissä avustamaan opastetuille henkilöille suositellaan ensiapukoulutusta, johon sisältyy vähintään puhallus- ja painantaelvytyksen opettaminen käytännön harjoitusten avulla sekä palovammoihin annettava ensiapu. Edellä mainituissa ammateissa tai työtehtävissä työskentelevillä tulee olla voimassa oleva ensiapukoulutus.

[Sähkötapaturmien ensiapu | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\).](#)

Työsuojeluviranomainen on tehnyt suositus- ja tarkistuslistan ensiapuvälineistä tapaturmavaaran esiintyvyyden perusteella.

https://tyosuojelu.fi/documents/154017715/168016681/Ensiapuvalineet_Tarkistuslista.pdf/5c09794a-913e-aaa4-0064-8ff9459e632a/Ensiapuvalineet_Tarkistuslista.pdf?t=1724082836436